

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

הע"ז 52402-03-17

לפני:

סגנית הנשיאה, השופטת אריאלה גילצר – כץ

מדינת ישראל / רשות האוכלוסין וההגירה
ע"י ב"כ עו"ד דן טוניק

המאשימה:

-

1. דנציגר משק פרחים "דן", שותפות רשומה 540130002
(להלן – "הנאשמת")
2. גבריאל דנציגר, ת"ז: 055732366
(להלן – "הנאשם")
ע"י ב"כ עו"ד רפי סופרמן

הנאשמים:

הכרעת דין (מתוקנת)¹

כמצוות סעיף 182 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב – 1982, הריני להודיע כי החלטתי לזכות את הנאשמים מהמיוחס להם בכתב האישום.

האם סטודנטים המגיעים לישראל מאוגנדה למשך שנה על מנת להשתלם בחקלאות הם עובדים זרים והאם על המשקים שבהם הם לנים ועובדים חל חוק עובדים זרים על תקנותיו - זוהי הסוגיה העומדת להכרעת בית הדין במסגרת הכרעת דין זו.

העובדות כפי שעלו מחומר הראיות:

1. הנאשמת 1 היא שותפות רשומה שעוסקת בגידולים חקלאיים, בין השאר בשטחים אשר בבית דגן ובמשמר השבעה (להלן: "האתר").

2. הנאשם 2 הוא הבעלים והמנהל של הנאשמת.

3. ביום 21/5/15 בשעה 13:00 במסגרת ביקורת שערכו מפקחי רשות האוכלוסין וההגירה, נמצאו באתר 45 עובדים שאינם אזרחי ישראל (אשר יקראו להלן: "העובדים" או "משתלמים" או "סטודנטים").

4. העובדים התגוררו באתר.

טענות הצדדים:

¹ התיקון הוא תיקון סופר לעניין שם התובע בלבד כפי שהופיע תחת הכותרת "עדויות".

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

הע"ז 52402-03-17

1 **לטענת המאשימה**, הנאשמת 1 העסיקה את העובדים מבלי שהעמידה לרשותם מגורים הולמים :
2 הנאשם 2 הפר אחריותו כנושא משרה בנאשמת 1 לעשות כל שאפשר כדי למנוע מהנאשמת לבצע את
3 העבירות שביצעה.

4
5 הנאשמת 1 מואשמת בהעסקת עובדים זרים ללא הבטחת מגורים הולמים (ס' 2 (ב) (4) לחוק עובדים
6 זרים) והנאשם 2 מואשם בהפרת אחריות של נושא משרה (סעיפים 5, 2 (ב) (4) לחוק עובדים זרים).

7
8 **לטענת הנאשמים**, הביקורת נעשתה שלא כדין והעובדים שנמצאו במקום הם סטודנטים ושהו
9 בישראל באשרת סטודנט ואינם עובדים זרים.

10
11 שאר טענות הצדדים יועלו במסגרת פסק דין זה.

עדויות:

12
13
14
15 מטעם המאשימה שמעתי את העדים :

16 מר אבי בר מוחא, מפקח וחוקר ברשות האוכלוסין וההגירה ;

17 מר רביד לוי, מפקח ברשות האוכלוסין ;

18 מר אביב ברוכי, עובד הנאשמת 1, מנהל שטח בית דגן.

19
20 מטעם הנאשמים שמעתי את עדותו של מר גבריאל דנציגר, הנאשם 2.

האם חל על העובדים חוק עובדים זרים?

21
22
23
24
25 1. עובד זר מוגדר בחוק עובדים זרים, תשנ"א-1991 כ"עובד שאינו אזרח ישראל, או תושב בה".
26 ברם העובדים כלל אינם עובדים במובן הרגיל אלא שהם מבצעים עבודה מעשית במסגרת
27 לימודים ואסביר.

28
29 2. עם כניסתם לארץ ניתנה לסטודנטים אשרה א/2 שהיא אשרת כניסה.

30
31 3. על פי סעיף 6 (ב) לתקנות הכניסה לישראל תשל"ד – 1974 :

32
33 1) הרוצה לשהות בישראל למטרת לימודים או השתלמות, רשאי להגיש בקשה

34 לאשרה ורשיון לישיבת ארעי מסוג א/2 (תלמיד).

35
36 2) מגיש הבקשה ימציא –

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

הע"ז 52402-03-17

- 1
2 (א) אישור מאת מוסד החינוך או ההשתלמות שהוא נתקבל בו כתלמיד או ראיות,
3 להנחת דעתו של השר, שהמבקש מתכוון לשהות בישראל כתלמיד;
4
5 (ב) ראיות להנחת דעתו של השר שעומדים לרשות התלמיד האמצעים לכיסוי
6 הוצאותיו בתקופת שהותו בישראל.
7
8 (3) בקשה כאמור יכול שתוגש מאת התלמיד עצמו, אפוטרופוסו או כל אדם אחר
9 האחראי לכלכלתו או מאת המוסד שבו מתעתד הוא ללמוד.
10
11 כעולה מתעודת עובד ציבור שהוגשה לתיק (מא/13) העובדים הם תלמידים סטודנטים (תיאור
12 הרישיון) - משתלמים (סוג).
13
14 4. באתרים של משרדי הממשלה השונים נכתב כי אשרה זו מוענקת למי שמבקש לבוא ארצה
15 למטרת לימודים בבתי ספר יסודיים ותיכונים, במוסדות אקדמאים, בישיבות ובמוסדות
16 נוער של הסוכנות היהודית. תוקף האשרה הוא עד לשנה אחת ולכניסות רבות. מקבל אשרה
17 זו אינו רשאי לעבוד בישראל אלא באישור.
18
19 5. כן הוגשה רשימה שמית של המשתלמים (מא/6) ותוכנית לימודים של העובדים (מא/9):
20
21 "ש. מציג לך מסמך נוסף, במה מדובר?
22 ת. תוכנית הלימודים ימי ג' וד' של המשתלמים. זה כתב יד.
23
24 מוגש ומסומן מא/9.
25
26 העד משיב לשאלת בית הדין:
27 כל אחד מהם אמור ללמוד אחת לשבוע."
28 (עמ' 6 לפי שורות 11-19 לעדות בר מוחא).
29
30 אם כן, מהראיות ברור כי העובדים הם סטודנטים שהעבודה אצל הנאשמת היא במסגרת
31 לימודיהם והשתלמותם בחקלאות.
32
33 6. הנאשמים התקשרו עם חברת אגרוסטטיס, האחראית על מימוש תכנית ההשתלמות בישראל
34 של המשתלמים והתחייבו כלפיהם למגורים הולמים. על פי ההסכם בין הנאשמים
35 לאגרוסטטיס (נ/6) התחייבה הנאשמת לספק לסטודנטים עבודה מעשית, 5 ימים בשבוע 8
36 שעות ביום, בגדי עבודה, שכר עבודה על פי שעות, קיום הוראת חוק שעות עבודה ומנוחה,

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

הע"ז 52402-03-17

- 1 פוליסות ביטוח צד שלישי וחבות מעבידים. לסטודנטים ניתנו תלושי שכר (מא/7) וכרטיסי
2 נוכחות (מא/8). הסטודנטים קיבלו זכויותיהם כעובדים.
3
- 4 הנאשם 2 הסביר את ההבדל בין משתלמים ולעובדים זרים. מסלול הקליטה שונה, אשרות .7
5 של המשתלמים והעובדים הזרים הן שונות. המשלמים מגיעים עם ידע מוקדם בשונה
6 מהעובדים הזרים (עמ' 34 לפי לעדות הנאשם).
7
- 8 מהראיות התחוויר כי עסקינן בסטודנטים אשר שונים מעובדים זרים: .8
9
- 10 הסטודנטים משתלמים עם עבודה מעשית. המשתלמים הם סטודנטים אמתיים (וכן ראו
11 לעניין זה נ/7 – 12/נ - עבודות שהוגשו לנאשמת ע"י הסטודנטים).
12
- 13 אגרונומים ליוו את הסטודנטים במהלך שנת השתלמותם (עמ' 37 לפי שורות 31 – 32 לעדות
14 הנאשם ועמ' 28 לפי שורות 22 – 27 לעדות ברוכי).
15
- 16 המשתלמים לומדים יום בשבוע במכללת רופין (עמ' 28 לפי שורות 20 – 21 לעדות ברוכי)
17
- 18 העובדה שהמשתלמים מגיעים לשנה מעידה אף היא משונותם מעובדים זרים.
19
- 20 אף עמדת נציגי המדינה היא כי סטודנטים אלו אינם עובדים. כפי שעולה משיבת הוועדה .9
21 לבחינת בעיית העובדים הזרים, מיום 10.9.14 (סדר היום): העסקת סטודנטים זרים
22 בחקלאות) (פרוטוקול מס' 46).
23
- 24 **"עמוס ארבל** (מנהל מינהל מרשם ומעמד ברשות האוכלוסין וההגירה ומעברי הגבול – הוספה
25 לא במקור – א.ג.כ.): **גברתי, שתתייחס לסטודנטים ולא לעובדים זרים.**"
26 (עמ' 15 לפרוטוקול הוועדה)
27
- 28 **"עמוס ארבל: אין שום היבט חוקי להביא סטודנטים למרכז משתלמים. הם לא עובדים**
29 **זרים, הם לא חברת כוח-אדם, הם לא עוסקים בתיווך כמו שאת מגדירה. את מטעה ואת**
30 **מכניסה פה טריזים לתוכנית יפהפייה של מדינת ישראל.**" (עמ' 17 לפרוטוקול הוועדה)
31
- 32 **"היו"ר מיכל רוזין: אני שואלת. אני יודעת שלא, שעל סטודנטים אתה לא משלם. הם לא**
33 **נכללים כעובדים זרים.**
34 **איריס מעיין** (עו"ד איריס מעיין, ממונה על זכויות העובדים הזרים במשרד הכלכלה - הוספה
35 לא במקור – א.ג.כ.): **הם לא עובדים.**
36 **היו"ר מיכל רוזין: הנה, יושבת פה עו"ד איריס מעיין ממשרד הכלכלה. האם הם משלמים**
37 **את מס המעסיקים על אותם סטודנטים? עד כמה שידוע לי לא.**

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

הע"ז 52402-03-17

1 איריס מעיין: מרגע שהם לא מוגדרים עובדים לי לא ברור בכלל איך מתבצעת ההעסקה
2 שלהם. כי אם הם עובדים אז חוק עובדים זרים חל עליהם. אם הם לא עובדים אז אלוהים
3 יודע מה כן חל על העבודה שלהם."
4 (עמ' 29-30 לפרוטוקול הוועדה)

5
6 "איריס מעיין: שלא נדבר על צו ההרחבה בחקלאות שהשד יודע איך הוא חל על העובדים
7 האלה. צו הרחבה בחקלאות שחל על מי שעובד בחקלאות. אבל הם לא עובדים, הם לא
8 עובדים. אני מנסה להתחיל להבין מה הם הדברים האלה. הם סטודנטים, הם לא עובדים."
9 (עמ' 31 לפרוטוקול הוועדה)

10
11 אלו נציגי המדינה הרשמיים ועמדתם הנחרצת היא שסטודנטים אלו אינם עובדים זרים.
12 למרות האמור, המאשימה הגישה כתב אישום זה בו נטען כי סטודנטים אלו הם עובדים זרים.
13 המדינה אינה יכולה לדבר בשני ראשים אלא היא צריכה להציג מדיניות אחידה. המאשימה
14 היא הזרוע המבצעת והארוכה של המדינה.

15
16 10. מסקנתי היא שקיימת אי בהירות לגבי מעמדם המשפטי של הסטודנטים. על המדינה להוציא
17 הנחיות ברורות כי סטודנטים אלו באים בגדר עובדים זרים או להגדירם באופן כזה או אחר.
18 כך או כך, היה ראוי שיוצאו הנחיות ברורות בעניין ובכל מקרה היה ראוי לה למאשימה להתחיל
19 את הכלל "אין עונשין אלא אם כן מזהירין".

20
21 11. מעבר לצורך נדון בשאר טענות המאשימה, תוך הנחה כי העובדים הם עובדים זרים.
22

האם נעשתה כניסה כדין למגורי העובדים?

23
24
25 12. סעיף 6 (א) (2) לחוק עובדים זרים קובע כי מפקח רשאי להיכנס למקום מגוריו של עובד זר
26 לצורך פיקוח על ביצוע הוראות החוק או התקנות "ובלבד שהכניסה למקום המגורים כאמור
27 היא לצורך בדיקת קיום חובותיו של המעסיק לפי סעיף 1ה וניתנה הסכמה לכך מאת העובד
28 הזר".

29
30 13. כעולה מהראיות, לא ניתנה הסכמת העובדים.

31
32 14. בר מוחא העיד שהוא קיבל רשות מברוכי להיכנס למגורים אולם ברור כי בר מוחא לא קיבל
33 רשות מכל אלה שלנו במקום להיכנס למגוריהם (עמ' 8 לפ' שורות 28-30 לעדות בר מוחא).

34
35 15. אולם אין די בהסכמת המעסיק, בהנחה שניתנה הרשאה שכזו, שכן מדובר במגורים פרטיים
36 של העובדים.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

הע"ז 52402-03-17

- 1
2
3 16. בתמונות שהוצגו בדיון לא מופיעים כלל העובדים (עמ' 9 לפי שורות 19 – 20 לעדות בר מוחא)
4 משמע שהם לא היו במקום בעת הכניסה למגוריהם.
5
6 17. גם לא הוצא צו שיפוטי להיכנס למגורים:
7 "ש. תאשר לי בבקשה שכשהגעת לביקורת לא היה לך צו שיפוטי?
8 ת. לדבר כזה לא מבקשים צו. לא עושים ביקורת עם צווים, אני נכנס עם אישור
9 העובדים אך ורק באישור העובדים.
10 ש. נכון שלא היה לך צו?
11 ת. אף פעם לא הוצאתי צו."
12 (עמ' 8 לפי שורות 13-18 לעדות בר מוחא)
13
14 18. היה על המאשימה להציג ולהוכיח את הסכמת העובדים לכניסה למגוריהם. האם מאן דהוא
15 היה רוצה שייכנסו למגוריו ללא הסכמתו או ללא צו שיפוטי? ברור שלא. זוהי חדירה
16 לפרטיותם של הסטודנטים.
17
18 19. ברם על פי פסיקת בית הדין הארצי לעבודה, אין בכך כדי לפסול את הראיות שהוצגו לאחר
19 מכך:
20
21 "כפי שנקבע בהלכת יששכרוב דוקטרינת פירות העץ המורעל לא חלה בשיטת
22 משפטנו, ועל כן ראיות נגזרות יכולות לבוא בפני בית המשפט בבואו לשפוט
23 נאשמים והוא רשאי להרשיע בהסתמך על ראיות אלה. כמובן, חשוב לציין כי
24 הפסיקה קבעה במפורש כי למרות שדוקטרינת פירות העץ המורעל לא חלה
25 בשיטתנו קיימת אפשרות לפסול גם ראיות נגזרות תוך שימוש בכלל הפסילה
26 הפסיקתית ולפי עקרונותיו המנחים... במקרה הנוכחי, לאחר שבחנו את הודעות
27 המשיבים בפני חוקרי המערערת, אנו סבורים כי אף אם היינו קובעים כי יש לפסול
28 את הראיות הישירות בשל הפגם לו טענו המשיבים בצו הכניסה (וכאמור לא קבענו
29 כך), הרי שלא היה מקום לפסול את הראיות הנגזרות" (עפ (ארצי) 9521-10-16
30 מדינת ישראל נ' משה ריינס, ניתן ביום 25.7.18 – פורסם במאגרים האלקטרוניים.
31 שם סעיפים עמ' 21, 25).
32
33 **האם נעברו עבירות על ידי הנאשמים?**
34
35 20. בחינה לגופן של הראיות שהוצגו מעלה כי ספק רב אם נעברו עבירות כלשהן על ידי הנאשמים.
36 המאשימה הגישה מסמכים שונים כראיות לאשמת הנאשמים (מא/1 – טופס סיכום תלונה,

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

הע"ז 52402-03-17

מא/2 – ציור של מגורי המשתלמים, מא/3 - ביקורת מגורי עובדים זרים, מא/14 - תמונות של מבנה המגורים – חיצוני ופנימי). נתייחס להלן לליקויים שנמצאו לכאורה במגורי הסטודנטים:

א. שטח חדרי המגורים:

המאשימה טענה כי מגורי העובדים לא הופרדו מאתר העבודה ולא הייתה גדר פיזית בין השטחים. על פי סעיף 3 (ב) לתקנות עובדים זרים (איסור העסקה שלא כדין והבטחת תנאים הוגנים) (מגורים הולמים), תש"ס-2000 (להלן: "תקנות מגורים הולמים"): "המבנה הנמצא במקום ביצוע העבודה יופרד ממנו בגדר" אולם עיון בתמונות מעלה כי קיימת גדר הפרדה (מא/14, תמונה 1).

ועוד, על פי ס' 4 (א) לתקנות מגורים הולמים:

"שטח הלינה של כל עובד לא יפחת מן השטח הקבוע בתוספת; בחישוב השטח האמור לא יבואו: חדרי שירותים, חדר מקלחת, מטבח, חדר אוכל, חדר ארונות או ארונות קיר."

בתוספת לתקנות נקבע כי שטח מקום הלינה הנדרש הוא 4 מ"ר לעובד.

בר מוחא לא מדד את המכולות (עמ' 12 לפי שורה 31 לעדות בר מוחא) אלא פנה למאן דהוא מחברת ספקית המכולות אשר מסר לו את גודל המכולות ובר מוחא רשם את השטח במזכר (מא/12).

ראשית, לא הוכח עם מי שוחח המפקח ומה תפקידו. שנית, לא הוכח אם עסקינן במכולות שהיו מצויות באתר. יתכן שלאותה ספקית יש יותר מסוג אחד של מכולות. כך או כך, מדובר בעדות שמועה בלבד.

קרי, להאשמה זו אין כל ביסוס ראיתי.

המאשימה מתבססת על דברי דנציגר:

"ש: אוקיי. הקונטיינרים האלה אביב אמר שהם מחולקים לשני חדרי מגורים."

ת: אני לא יודע להתייחס איך זה מחולק ואיזה קונטיינרים זה."
(עמ' 52 לפי שורות 10-11 לעדות הנאשם)

אולם על המאשימה להוכיח טענתה ולא להסתמך על אי ידיעת הנאשם.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

הע"ז 52402-03-17

- 1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
- ב. גודל המטבח :
על פי תקנות מגורים הולמים גודל המטבח המתחייב הוא 4 מ"ר. גודל המטבח היה 12 מ"ר. אין בתקנה התייחסות ליחס בין גודל המטבח למספר העובדים.
העובדה שיש חדר-אוכל נוסף לעובדים הישראליים אינה מעלה ואינה מורידה שכן העובדים הישראליים לא מתגוררים באתר.
- ג. מספר המקלחות :
על פי תקנה 8 (ב), "לכל שמונה עובדים הגרים במבנה תוקצה לפחות מקלחת אחת ובה תהיה אספקת מים חמים וקרים."
בר מוחא העיד כי מצא 8 מקלחות. על פי התקנות לכל 8 אנשים יש צורך במקלחת אחת. העד טען שיש צורך במקלחת גברים ונשים :
כשיש 45 עובדים כמה מקלחות צריך ?
ת. כתוב בטופס.
ש. אם אני אומר לך שלפי התקנות וגם לפי הטופס צריך מקלחת ל- 8 עובדים?
ת. יש לנשים ויש לגברים.
ש. איפה כתוב את זה בטופס?
ת. תסתכל בטופס.
ש. מדוע זה לא מסומן תקין בטופס שלך, יש 8 במקום 6?
ת. לנשים יכולים להיכנס גם הגברים? היו בנים והיו בנות. לא זוכר כמה היו.
ש. בתקנות לא כתוב נשים/גברים?
ת. צילמתי בנים/בנות.
(עמ' 11 לפי שורות 8 - 17 לעדות בר מוחא)
- טוענת המאשימה כי יש צורך במקלחות לנשים ולגברים אך החלוקה לא נקבעה בחוק אולם ברור שיש צורך במקלחת נפרדת בין גברים לנשים. לכן, כל עוד יש מקלחת אחת ל- 8 עובדים, וישנה הפרדה בין נשים לגברים, הנאשמים עומדים בתנאים הקבועים בתקנות.
- ד. מספר הכיורים :
על פי תקנה 7 (ב) לתקנות מגורים הולמים "בחדר השירותים יהיו אסלות וכיורים במספר שלא יפחת מאסלה אחת וכיור אחד לכל שמונה עובדים הגרים במבנה."

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

הע"ז 52402-03-17

- 1
2 כעולה מהדו"ח (מא/3, סעיף 21) נמצאו 8 כיוורים כממספר האסלות (4 לנשים ו- 4
3 לגברים). בר מוחא טען שנאשמים לא עומדים בתקנות:
4
5 **ש. לגבי כיוורים - למה אם צריך 6 ואתה כותב ש-8 זה לא תקין?**
6 **ת. הכיוורים שייכים לשירותים, או שייכים למקלחות. אם אמרתי לא תקין**
7 **אז זה לא תקין. חילקתי לבנים/בנות.**
8 **ש. אתה מכיר בתקנות בנים/בנות, זה תוספת שלך לחוק?**
9 **ת. אתה יכול לומר מה שאתה רוצה.**
10 (עמ' 11 לפי שורות 18-22 לעדות בר מוחא)
11
12 אין מחלוקת כי נמצאו 8 כיוורים ועל פי התקנות יש צורך 6 כיוורים בלבד (ל-45
13 עובדים). לכן, הנאשמים עמדו בדרישות התקנות.
14
15 **ד. מספר מכונות הכביסה:**
16 על פי תקנה 9 לתקנות מגורים הולמים, "במבנה יותקנו סידורים נאותים שיאפשרו
17 לעובדים כיבוס כבסיהם וייבושם; במבנה שמתגוררים בו שישה עובדים או יותר
18 תועמד לרשותם מכונת כביסה". מאחר שמדובר מעל 6 עובדים לכאורה די במכונת
19 כביסה אחת.
20
21 באתר נמצאו 2 מכונות כביסה. על פי התקנות כאמור לעיל, יש צורך במכונת כביסה
22 אחת למעל 6 אנשים. התקנות לא התייחסו למספר עובדים רב יותר ולכן, לכאורה
23 כאשר יש יותר מ- 6 עובדים עדיין יש צורך במכונת כביסה אחת ולא יותר.
24
25 המאשימים אף העמידו גם 2 מייבשי כביסה.
26
27 **ה. תחזוקת האתר:**
28 לא הוכחה רמת תחזוקה נמוכה של האתר. הנאשמים הגישו תצלומים המוכיחים כי
29 אין יסוד לטענת המאשימה.
30
31 **ו. אמצעי כיבוי אש:**
32 באתר קיימים מטפי כיבוי-אש, כפי שעלה מהצילומים שהוגשו ואף בצילומים
33 שהוגשו ע"י המאשימה נראה מטף כיבוי-אש (3/נ):
34 **"ש. אתה מזהה מי בתמונה?**
35 **ת. נכון זה אני.**
36 **ש. אבל בדוח שלך אתה כותב שאין מטפים, איך זה יכול להיות?**
37 **ת. כתבתי "קיים" אבל לא תקין. אין הוראות בשפה שלהם."**

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

הע"ז 52402-03-17

- 1 (עמ' 14 לפי שורות 1-4 לעדות בר מוחא)
2
3 אולם לא נכתב בכתב האישום כי נמצא מטף לא תקין אלא שאין אמצעי כיבוי אש.
4
5 **הוראות בטיחות:** ז.
6 תקנה 14 לתקנות קובעת:
7 **"במקום בולט לעין במבנה יוצג מידע כתוב בשפה המובנת לעובדים המתגוררים בו**
8 **וכן בשפה העברית, לענין הוראות הדרכה ושימוש במבנה ובמיתקנים שבו לרבות**
9 **הוראות בדבר בטיחות וכללי זהירות."**
10
11 הנאשמים הוכיחו כי היו במקום הוראות בטיחות:
12 **"ש: התייחסת קודם להוראות בטיחות. אני מציג לך משהו שהצלחנו לאתר**
13 **מהימים ההם. זה מוכר לך כהוראות בטיחות באנגלית, בעברית ובאנגלית?**
14 **ת: לא, אני אמרתי, אני לא זוכר. אני, אני זוכר שהיו הוראות.**
15 **ש: וכך,**
16 **ת: שהיו תלויות בחדר אוכל שמה של, של המשתלמים ולא זוכר אם זה היה**
17 **נראה ככה."**
18 (עמ' 28 לפי שורות 8-13 לעדות ברוכי)
19
20 **"ש. אני אומר לך שהיו הוראות בטיחות?**
21 **ת. איך אתה יודע. כשעשיתי קיים זה אומר שיש אחד וחסרים ליד חדר**
22 **האוכל, מטבח. למה לא הבאת תמונה משם?"**
23 (עמ' 14 לפי שורות 5-7 לעדות בר מוחא)
24
25 המאשימה טוענת כי הוראות אלו לא היו בשפתם. ככל הנראה שהצדק עם המאשימה
26 כי לא היו הוראות בשפתם של המשתלמים.
27
28 **צפיפות חמורה:** ח.
29 כפי שראינו לעיל, הנאשמים עמדו בתקנות כך שההאשמה בדבר צפיפות חמורה היא
30 עניין סובייקטיבי.
31
32 **אורור מספיק:** ט.
33 בדו"ח המפקח לא נרשם כי האורור במגורים אינו תקין.
34
35 הנאשמים אף התקינו ווי פיי (WI – FI) למשתלמים (עמ' 33 לפי שורה 27 לעדות ברוכי ועמ' 43
36 לפי שורה 3 לעדות דנציגר) למרות שהם לא מחוייבים על פי דין.
37

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

הע"ז 52402-03-17

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37

22. סיכום ביניים:

העולה מהדו"ח (מא/3) כי הנאשמים עמדו בדרישות התקנות וגם אם קיימת הפרה מסוימת, הרי שהיא שאלה של פרשנות משפטית של התקנות ובוודאי שאין בה די כדי להרשיע בפלילים.

היסוד הנפשי:

23. הנאשמים פעלו על פי הוראות אגרוסטדיס (נ/6). ולא הייתה להם כוונה פלילית של "מודעות" ואף לא "עצימת עיניים". בע"פ 22/06 מדינת ישראל נ' רוזן דן בית הדין הארצי בחריג של "עצימת עיניים":

"יסוד נפשי של "עצימת עיניים" מתקיים באחד משני מקרים: בנסיבות המקרה כפי שהוכחו, לא עלה חשד בלבו של הנאשם; או משקינן חשד בליבו של הנאשם, או שיכול היה לקנן בו החשד, בדק הנאשם את החשד והביא לאישו או להפרכתו.

"הפרכת קיומו של חשד כאמור המגיע כדי 'מודעות' מוטלת על הנאשם ... והדרך לעשותה היא, בין על ידי הוכחה כי הנאשם בדק את מסמכיו של התושב הזר ועל פיהם הוא שוהה כדין בישראל, ובין אם בנסיבות הענין הוכיח כי לא חשד שמדובר בתושב זר השוהה שלא כדין בישראל" [רע"פ 10556/03 דוד סעדיה נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 19.12.04].

ודוק: משעלה חשד של העסקה שלא כדין, מוטלת על הנאשם החובה לברר את החשד ולהפריכו. כאשר מתעורר חשד רציונאלי ואדם נמנע מלבררו מתקיים היסוד הנפשי של עצימת עיניים."

24. תנא דמסייע לתום ליבם של הנאשמים, כי ביקורת שנעשתה במגורי העובדים הזרים התאילנדים באותו מועד ונמצאה תקינה (נ/1). במועד מאוחר יותר נערכה שוב ביקורת במגורי הסטודנטים והם נמצאו תקינים (נ/2) שכן הנאשמים תיקנו את הליקויים שלכאורה נמצאו הנאשם אף אמר לבר מוחא כי הוא מוכן לתקן את הפגמים:

"עו"ד סופרמן: מר דנציגר, מה עשיתם אחרי הביקורת? ביחס למשתלמים?
ת: אני רציתי להיות חכם ולא צודק. לקחנו והוצאנו אותם. אני הרחתי שזה הולך להיות לא טוב, אז מה אני צריך את זה? אני לא מכניס את הידיים האלה. אתם חושבים שזה עובדים זרים? אין שום תקנות, אין שום תקנות ומבחינתי 4 שנים אין תקנות. ביקשתי לבדוק שבוע שעבר אם יש תקנות היום למשתלמים, אין, אין, אין תקנות.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

הע"ז 52402-03-17

1 הוצאנו אותם למקום אחר, למגורים אחרים, לא אצלנו וזהו. אני חייב לציין שגם
2 בדוח שלי אצל מר בר מוחא אמרתי כל מה שצריך נתקן מיד, נתקן מיד, נעשה מיד.
3 אז איפה שיקול הדעת של הוועדה שדנה, מה? זהו? אז עשינו, מה עשינו נורא? הכי
4 גרוע, מה עשינו? למה לא לתקן? זה א' ב'. צריך לגרור אותי לבית משפט, להכנות,
5 לדיונים, מה, על מה?..."
6 (עמ' 44 שורות 9 – 17 לעדות הנאשם).

סוף דבר:

10 25. גם אם היו הפרות מצדה של הנאשמת על פי תקנות מגורים הולמים (הוראות בטיחות בשפתם
11 של הסטודנטים), הרי שמדובר בזוטי זוטות. מדינת ישראל מאז ומתמיד ראתה חשיבות
12 בפיתוח ענף החקלאות והגנה על החקלאים על מנת לעודד את התעשייה המקומית החקלאית
13 אשר הביאה גאווה לאורך השנים למדינת ישראל והפכה לאבני היסוד של ההתיישבות וסמל
14 לישראליות. במקום שהמדינה תעודד תעשייה מקומית היא מגישה כתבי אישום כנגד
15 חקלאים העמלים קשות על מנת להתפרנס ולייצא מרכולתם לחו"ל.
16
17 26. מסקנתי היא שלא היו ליקויים אבל אם היו ליקויים הם תוקנו. המאשימה גררה את
18 הנאשמים להליך פלילי שלא לצורך.

20 ניתן היום, ט' חשוון תש"פ (07 נובמבר 2019) בהעדר הצדדים ויישלח אליהם.

25 אריאלה גילצר-כך, שופטת, סגנית הנשיאה

29 קלדנים: רינת / אסף